Dlaczego Bóg zakazuje innych bogów?

Dekalog, sumienie i charakter • Wj 20:1–6; Mt 22:37–40

Myśl przewodnia

Pierwsze przykazania uczą wierności Bogu i odpowiedzialnego wyboru autorytetów.

Opowieść i opracowanie dla uczestnika

Dekalog rozpoczyna się od przypomnienia: Bóg wyprowadził Izraelitów z Egiptu. Zanim usłyszeli polecenia, mieli pamiętać o otrzymanej wolności. Ten porządek opowiadania ma znaczenie.

W Wj 20:3–6 Bóg zabrania oddawania czci innym bogom i posągom. Później Biblia opowiada o złotym cielcu, którego Izraelici wykonali, gdy Mojżesz przebywał na górze. Próbowali zapewnić sobie widoczny przedmiot kultu.

Jezus, odpowiadając na pytanie o najważniejsze przykazanie, wskazał na miłość Boga całym sercem i miłość bliźniego. Wierność Bogu ma więc znaczenie także w naszym zachowaniu wobec ludzi.

Dziś możemy pytać: komu wierzę bez zastanowienia? Czy rzeczy i popularność zaczynają kierować wszystkimi moimi decyzjami? Taki przykład jest współczesnym porównaniem; nie oznacza, że każda pasja staje się bożkiem.

Wj 20:1–6 zaczyna się przypomnieniem, kim jest Bóg wyprowadzający Izraela z Egiptu. Dopiero potem pojawia się nakaz wyłącznej czci i zakaz oddawania pokłonu wizerunkom. To ważny kontekst. Nie wolno używać tych wersetów do straszenia dziecka konsekwencjami czynów jego przodków.

Przy czytaniu Biblii warto wskazać wyraźnie, które zdania opisują starożytnych Izraelitów, a które dotyczą naszych codziennych wyborów.

Cele lekcji

- Wskazuje, co poprzedza przykazania w Wj 20.
- Wyjaśnia, na czym polegał błąd ze złotym cielcem.
- Rozróżnia tekst Biblii od współczesnego porównania.
- Wskazuje w tekście odpowiedź na pytanie: Jakim wydarzeniem zaczyna się wprowadzenie do przykazań?

Przebieg zajęć

Wprowadzenie i pytanie — 5 min

Powtórz jedną myśl z poprzedniego modułu i zapytaj: Dlaczego przykazania zaczynają się od przypomnienia wyzwolenia? Zapisz odpowiedzi bez oceniania dziecka.

Lektura Biblii i kontekst — 10 min

Odszukajcie Wj 20:1–6; Mt 22:37–40. Przeczytajcie wersety w całości wraz z sąsiednimi zdaniami. Dekalog rozpoczyna przypomnienie wyzwolenia Izraela z Egiptu. Następnie Bóg żąda wyłącznej wierności i zabrania sporządzania wizerunków przeznaczonych do oddawania czci. Jezus przywołuje przykazanie miłości Boga i bliźniego jako podstawową zasadę życia. Podkreślcie dwie obserwacje wynikające wprost z tekstu.

Rozmowa i rozumienie — 10 min

Porównajcie zdanie autora i własny przykład z życia. Podkreśl myśl: Pierwsze przykazania uczą wierności Bogu i odpowiedzialnego wyboru autorytetów. Poproś uczestników o pokazanie podstawy w tekście.

Ćwiczenie i zastosowanie — 11 min

W grupach ułóżcie dwie kolumny: „W tekście Biblii" i „Nasze zastosowanie". Przenieście do właściwej kolumny sześć zdań, w tym o Egipcie, posągach, reklamie i popularności. Udział i forma odpowiedzi pozostają dobrowolne. Nie żądaj osobistych zwierzeń.

Podsumowanie i zadanie domowe — 4 min

Sprawdź, czy uczestnicy potrafią odpowiedzieć: Dlaczego przykazania zaczynają się od przypomnienia wyzwolenia? Przypomnij myśl: Pierwsze przykazania uczą wierności Bogu i odpowiedzialnego wyboru autorytetów. Propozycja dla rodziny: Podczas rozmowy o reklamie lub ulubionej zabawce zapytajcie: kto i co pomaga nam podejmować rozsądne decyzje?

Ćwiczenie uzupełniające

Zaznacz w tekście: wprowadzenie historyczne, zakaz, uzasadnienie; nie pomijaj żadnej części.

Pytania i propozycje odpowiedzi

Dlaczego przykazania zaczynają się od przypomnienia wyzwolenia?

Bóg wskazuje wcześniej na swoje działanie wobec Izraela; zakazy następują po przypomnieniu o uwolnieniu.

Co mówi Bóg przed zakazem innych bogów?

Przypomina Izraelitom o wyprowadzeniu z Egiptu; ta deklaracja poprzedza przykazanie.

Co pokazuje opowieść o złotym cielcu?

Izraelici zrobili przedmiot kultu, kiedy Mojżesz był na górze; zastąpili zaufanie Bogu widzialnym wizerunkiem.

Jakim wydarzeniem zaczyna się wprowadzenie do przykazań?

Przypomnieniem wyprowadzenia Izraela z Egiptu.

Pomoce dydaktyczne

- Biblia w wybranym przekładzie, także szerszy kontekst wskazanych wersetów
- karta pracy SM-G3-A-36
- kartki, kolorowe kredki i tablica do wspólnych notatek
- porównywane fragmenty Biblii, kartki do analizy argumentów

Wskazówki biblijne i wychowawcze

- Wj 20:1–6 obejmuje wyłączną cześć dla Boga oraz zakaz czynienia przedmiotów kultu. Nie przenoś dosłownie kategorii bałwochwalstwa na każdą codzienną fascynację dziecka. | Uzupełnienie IV: Wj 20:1–6 wiąże zakaz obrazów z oddawaniem im czci oraz służeniem im. Nie nazywaj wszelkiego przedstawienia plastycznego bałwochwalstwem bez zbadania kontekstu. Zdania o konsekwencjach międzypokoleniowych wymagają ostrożności i nie pozwalają piętnować dziecka za winy przodków.
- Oddziel obserwacje zawarte w tekście od wniosków i odniesień współczesnych; pozostaw czas na pytania, także bez odpowiedzi.
- Udział w rozmowie i modlitwie jest dobrowolny. Dziecko może pytać, milczeć i zgłaszać wątpliwości.
- W Wj 20:2 deklaracja wyzwolenia poprzedza zakazy. Przykazania są wypowiadane do ludu, który w narracji Księgi Wyjścia doświadczył już działania Boga.

• Wj 20:3–6 porusza dwa bliskie zagadnienia: oddawanie czci innym bogom oraz wykonywanie i czczenie posągów. Wspólnoty chrześcijańskie różnią się sposobem numerowania przykazań; dlatego podawaj wersety, a nie samą liczbę przykazania.

• W Wj 32:1–8 złoty cielec ukazuje niebezpieczeństwo zastępowania żywej relacji z Bogiem materialnym przedstawieniem, nad którym człowiek pragnie mieć kontrolę.

• W Mt 22:37–40 Jezus mówi o miłości Boga całym sercem i o miłości bliźniego. Nie redukuj sensu Dekalogu do emocji: wierność wyraża się również w decyzjach i postępowaniu.

• Nie utożsamiaj każdej silnej pasji, hobby ani korzystania z przedmiotów z bałwochwalstwem. W rozmowie o współczesnych bożkach wyraźnie oznaczaj analogię, nie twierdzenie wynikające dosłownie z tekstu.

• Wj 20:1–6 obejmuje wyłączną cześć dla Boga oraz zakaz czynienia przedmiotów kultu. Nie przenoś dosłownie kategorii bałwochwalstwa na każdą codzienną fascynację dziecka.

• Uwagi do interpretacji i bezpieczeństwa: Wj 20:1–6 wiąże zakaz obrazów z oddawaniem im czci oraz służeniem im. Nie nazywaj wszelkiego przedstawienia plastycznego bałwochwalstwem bez zbadania kontekstu. Zdania o konsekwencjach międzypokoleniowych wymagają ostrożności i nie pozwalają piętnować dziecka za winy przodków.

Kontynuacja w domu

Porozmawiajcie, jak sprawdzić, czy autorytet dorosłego postępuje zgodnie z głoszonymi zasadami.